

قماربازی اینترنتی

پدیدآورنده (ها) : دهقان، علیرضا

علوم اجتماعی :: نشریه مطالعات فرهنگی و ارتباطات :: بهار و تابستان ۱۳۸۴ - شماره ۲ و ۳ (ISC)

صفحات : از ۴۵ تا ۷۲

آدرس ثابت : <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/973882>

تاریخ دانلود : ۱۴۰۲/۰۷/۱۹

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه **قوانین و مقررات** استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

مقالات مرتبط

- قمار بازی در فضای مجازی از نظر حقوق کیفری
- ابعاد فقهی و جرم شناختی شرط بندی در فضای مجازی
- نسبت سنجی فقهی-حقوقی بخت‌آزمایی با قمار
- نقد سیاست جنایی ایران در قبال کلاهبرداری اینترنتی
- جستاری در نظریه و روش تحلیل گفتمان فرکلاف
- عملیات روانی رسانه ای برای کنترل اذهان
- تحقیق در معنای کنایی (رکوب بر اعجاز ابل) در حکمت ۲۲ نهج البلاغه: (لنا حق فإن اعطیناه و الارکینا اعجاز الابل و إن طال السری)
- راپوین مکتب: کاربرد داده های رجالی برای شناسایی جریانی فرهنگی
- تحلیل شیوه های بازنمایی گزینش خبر بر مبنای رویکرد تحلیل گفتمان انتقادی
- عوامل زمینه ساز بی وفایی زناشویی زنان
- بررسی تأثیر فضای مجازی بر هویت دینی جوانان روستایی (مطالعه موردی: دهستان بالاخ تربت حیدریه)
- مهندسی فرهنگی و الگوی تعامل سازمان های فرهنگی کشور

عناوین مشابه

- تجارت اینترنتی رونق می یابد
- کنکاش: سرمایه گذاری اینترنتی: دورنما و چالشها
- پایگاه های اینترنتی
- نرم افزارهای مبارزه با «سوء استفاده های اینترنتی»
- آشنایی با پایگاه اینترنتی دانشنامه موضوعی قرآن کریم
- هنر جدید: هنر اینترنتی (۲)
- کارزار سازی اینترنتی مورد حمایت مالی شرکت ها بسیار پیشرفته تر و مرسوم تر از آن است که شما می اندیشید
- مقایسه نظم بخشی هیجانی در افراد مبتلا به اعتیاد اینترنتی، غذایی، مواد افیونی و گروه کنترل
- تفسیر و بازنمایی ابعاد مختلف فرزندآوری در بین کاربران اینترنتی
- تأثیر راهکارهای بازاریابی و فروش اینترنتی و تجارت الکترونیک بر بهبود وضعیت کسب و کارها در شرایط کرونا

قماربازی اینترنتی

علیرضا دهقان*

چکیده

این مقاله درباره قماربازی اینترنتی است. قماربازی اینترنتی هر نوع فعالیتی است که از طریق اینترنت صورت می‌گیرد و شامل نوعی شرکت در قرعه، شرط‌بندی یا انجام فعالیتی مبتنی بر بخت و اقبال با هدف رسیدن به پول، جایزه، یا نوعی امتیاز است. طبق نتایج این مقاله قماربازی اینترنتی می‌تواند مشکلاتی مثل اتلاف وقت و هزینه، کم‌کاری و کاهش تولید، و سهولت پول‌شویی را در پی داشته باشد.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

کلیدواژگان

قماربازی اینترنتی، جرایم اینترنتی، پول‌شویی، اقدامات بازدارنده، گروه‌های هدف، پیچیدگی تکنولوژیک، قماربازی بیمارگونه، کم‌کاری فضای مجازی، کارت اعتباری، پرداخت نقدی الکترونیکی، قماربازی از راه دور، پول‌شویی الکترونیکی.

مقدمه

پیش از اینکه به موضوع اصلی مقاله بپردازیم، بهتر است نکته‌هایی در خصوص اینترنت و ویژگی‌های آن مطرح شود؛ این ویژگی‌ها است که اصولاً موضوع مقاله را به صورت مهم و قابل

توجه درآورده است. اولین پرسش مهم این است که اینترنت چیست؟ در کل اینترنت شبکه شبکه‌هاست. شبکه گسترده جهانی که شبکه‌های مختلف رایانه‌ای در اندازه‌های متعدد و حتی رایانه‌های شخصی را با استفاده از سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای گوناگون و با قراردادهای ارتباطی به یکدیگر متصل می‌کند. این شبکه جهانی از طریق خطوط تلفن، رایانه‌های شخصی و یا شبکه‌های رایانه‌ای را به یکدیگر متصل می‌کند و با اختصاص نشانی‌های الکترونیکی مشخص به هر یک از آنها برقراری ارتباط سریع و گسترده را میان کل کسانی که به شبکه متصل هستند؛ فراهم می‌کند و تبادل اطلاعات میان آنان را به صورت متن، صدا، تصویر و فیلم میسر می‌سازد (عراقچی ۱۳۷۷).

اگر به طور دقیق‌تر بخواهیم اینترنت و قابلیت‌های آن را مطرح کنیم، می‌توان به توصیف مارتین ایروین^۱ استاد دانشگاه جورج تاون آمریکا رجوع کنیم. وی می‌گوید این‌که بگوییم اینترنت شبکه جهانی شبکه‌های کامپیوتری است، کافی نیست. از نظر وی اینترنت سه جزء دارد:

- ۱- یک سیستم کامپیوتری جهانی که از ابزارهای مشترک اتصال سخت‌افزارها استفاده می‌کند و اطلاعات دیجیتالی را منتقل می‌سازد.

- ۲- اجتماعی از مردم که یک تکنولوژی ارتباطی رایج و مشترک را به کار می‌برند.

- ۳- یک سیستم اطلاعات که به صورت جهانی توزیع شده است.

علاوه بر این، و در استفاده عملی، اینترنت دارای این ویژگی‌هاست:

- ۱- نوعی عرصه ارتباطی جهانی است که ۲۴ ساعته و بدون توقف در جریان است.

- ۲- نوعی کتابخانه و سیستم اطلاعات علمی و عمومی آن لاین (برخط) است.

- ۳- ابزار ارتباطات تجاری و نیز ارتباط شرکت با شرکت است.

- ۴- یک سیستم آموزشی از راه دور و با فاصله مکانی است.

- ۵- ابزار داد و ستدهای تجاری است.

- ۶- یک سیستم چند رسانه‌ای برای ارسال اخبار و سرگرمی است.

- ۷- نوعی خدمت مربوط به اطلاعات دولتی است.

۸- (و در نهایت) همه موارد گفته شده به صورت همزمان (Defleur & Dennis 2001: 219). این ویژگی‌ها موجب تمرکززدایی، سهولت دسترسی، هزینه پایین و مرزناپذیری می‌شود، به صورتی که در اینترنت یک قدرت فرماندهی و یا کنترل‌کننده مرکزی وجود ندارد. دسترسی و استفاده از اینترنت برای گروه‌های مختلف جمعیت‌شناختی آسان است و برای دسترسی و استفاده نیاز به اطلاعات و مهارت چندانی نیست. دریافت و حتی ارسال اطلاعات از طریق اینترنت فقط نیازمند تهیه یک دستگاه رایانه، یک خط تلفن و پرداخت هزینه اشتراک اندک به شرکت‌های تأمین‌کننده خدمات اینترنتی است. مهم‌تر این‌که در اینترنت مرزهای مختلف سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و حتی مرزهای ملی به راحتی پشت‌سر گذاشته می‌شود (عراقچی ۱۳۷۷).

با اینکه تکنولوژی جدید تحت عنوان اینترنت هم می‌تواند کاربردهای مثبت و هم کاربردهای منفی داشته باشد، ولی ویژگی‌های گفته شده موجب می‌شود ضمن اینکه کاربردهای مثبت آن بسیار فراوان و بااهمیت شود، در عین حال کاربردهای منفی آن نیز فراوان و در ابعاد بسیار مهمی مطرح باشد. اگر بخواهیم از تعبیر چارلز پروو جامعه‌شناس سازمان استفاده کنیم، باید بگوییم زندگی با اینترنت زندگی در کنار تکنولوژی‌های پرخطر است. عصر ما عصر سازمان‌ها و سازماندهی‌های پیچیده و پرخطر است. هم‌گریزی از آن نیست هم خطرناک است. پروو می‌گوید امروزه سازمان‌ها تا اندازه‌ای برخلاف میل انسان‌ها اداره می‌شوند. این مشکل چندان ارتباطی با نوع نظام سیاسی هم ندارد. نظام‌های سیاسی از هر نوع که باشند، نمی‌توانند از معضل تلاش مشترک و سازمان‌یافته‌ای بگریزند که در مقیاسی عظیم با پیچیدگی و عدم قطعیت صورت می‌گیرد (به نقل از بوتان و هزلتون ۱۳۷۸: ۱۶۲).

اهمیت و ابعاد منفی یا استفاده‌های زیان‌آور و نامطلوب از اینترنت از آنجایی بیشتر و گسترده‌تر می‌شود که کنترل‌هایی که در مورد رسانه‌هایی مثل روزنامه یا رادیو و تلویزیون به طور معمول صورت می‌گیرد، در این مورد مؤثر نیست. در مورد استفاده از رسانه‌های یادشده نظارت در سطوح فردی، خانوادگی، گروهی و در سطح دولت به صورت منفرد یا ترکیبی صورت می‌گیرد. در مورد استفاده از اینترنت این نظارت‌ها یا امکان ندارد یا به قدر کافی کاربرد ندارد. در

نتیجه، مشکلاتی که تحت عنوان جرایم اینترنتی یا سوءاستفاده از اینترنت یا عناوین مشابه مطرح شده است، ابعاد پراهمیتی پیدا می‌کند.

در حال حاضر کاربردهای نامطلوب و یا سوءاستفاده از اینترنت که ممکن است با در نظر گرفتن معیارهای سیاسی، فرهنگی و حقوقی مختلف مصداق جرم باشد یا نباشد (مواردی مثل پورنوگرافی، تبلیغات نژادپرستی، تبلیغات ضد مذهبی، امپریالیسم خبری و اطلاعاتی، تقلب و سوءاستفاده‌های مالی و تجاری، پول‌شویی و قماربازی اینترنتی) بسیار گسترده شده است.

در مورد بعضی از سوءاستفاده‌ها از اینترنت، چه مشمول تعریف جرم باشد چه نباشد، مطالب مستند و معدودی وجود دارد؛ اما، در مورد قماربازی اینترنتی گزارش مستندی در فارسی دیده نشد. در تاریخ ۸۳/۳/۴ با جست‌وجوی اینترنتی معلوم شد در سایت یاهو (Yahoo) ذیل واژه Internet gambling تعداد ۸۱۷۰۰۰۰ مدخل قابل مشاهده است. به خاطر محدودیت وقت امکان مشاهده حتی بخشی از این تعداد نیز وجود ندارد؛ ولی، موردی که در اینجا قابل ذکر است، گزارشی است که اداره کل حسابرسی آمریکا (GAO) برای کنگره آمریکا تهیه کرده است. این گزارش که ابعاد مختلف موضوع، به‌ویژه وضعیت حقوقی، شیوه‌های پرداخت، و پول‌شویی از طریق قماربازی اینترنتی را پوشش می‌دهد، و تحت عنوان قماربازی اینترنتی، مروری بر مسایل^۱ قابل مشاهده است، در دسامبر (۲۰۰۲) منتشر شده است. از لحاظ اهمیت و جامعیت خلاصه‌ای از این گزارش در قسمت وضعیت قماربازی اینترنتی در آمریکا در این مقاله مطرح می‌شود.

علاوه بر این، با جست‌وجوی اینترنتی تعدادی مقاله در نشریه‌های علمی خارجی یافت شد که ابعاد خاصی از این موضوع را مورد بررسی نظری یا میدانی قرار داده‌اند. تعداد این نوع مقاله‌ها اندک است؛ ولی، می‌توان به عنوان سابقه مطالعه موضوع به آنها استناد کرد. بر این اساس، ابتدا قماربازی اینترنتی، به‌ویژه شیوه‌های پرداخت و پول‌شویی، تشریح می‌شود و سپس خلاصه‌ای از مقاله‌های حاوی مطالعات صورت گرفته در این مورد ذکر می‌شود. در نهایت، وضعیت حقوقی موضوع در کشورهای مختلف ارایه می‌گردد.

قماربازی اینترنتی چیست؟

قماربازی اینترنتی هر نوع فعالیتی است که از طریق اینترنت صورت می‌گیرد و شامل نوعی شرکت در قرعه، شرط‌بندی یا انجام فعالیتی مبتنی بر بخت و اقبال با هدف رسیدن به پول، جایزه، یا نوعی امتیاز است. منظور از اینترنت در اینجا شبکه پیچیده‌ای از شبکه‌های کامپیوتری است که امکان این را فراهم می‌کنند که شخصی در مکانی از دنیا با استفاده از کامپیوتر با شخص دیگری، در مکان دیگری از دنیا، ارتباط برقرار کند. شرکت در قرعه یا شرط‌بندی هر فعالیتی است که متضمن جایزه، هزینه و شانس باشد. جایزه هر چیزی است که واجد ارزش باشد. بخت و شانس نیز به این معنی است که در رسیدن به یک موقعیت، هدف، پول یا هر نوع چیز ارزشمند مهارت افراد نقش تعیین‌کننده ندارد؛ بلکه، شانس عامل تعیین‌کننده است. هزینه نیز چیزی است که شخص برای ورود به بازی و استفاده از خدمات می‌پردازد و باید چیزی واجد ارزش مثل پول باشد.

نکته بسیار مهم این است که این نوع قماربازی در اصل جریان اطلاعات است. یک مشتری علامتی حاکی از تمایل خود به شرط‌بندی به قمارخانه ارسال می‌کند. اگر برنده شود، قمارخانه ذخیره حساب مشتری را افزایش می‌دهد. قمارخانه اینترنتی نیز پول شرط‌بندی شده‌ای که مشتری برنده نشده یا هزینه خدمات ارایه شده و یا هر دو را از حساب مشتری کسر می‌کند. به بیان دیگر، می‌توان گفت میان این نوع اطلاعات و سایر اشکال اطلاعات غیرقانونی مثل مطالب نژادپرستانه یا پورنوگرافی که در اینترنت ذخیره و ارسال می‌شود، تفاوتی وجود ندارد. تمام مطالب مربوط به قماربازی در اینترنت در نهایت تنها بابت‌های اطلاعات هستند. بنابراین، مشکل قماربازی اینترنتی مشکل اطلاعات کنترل نشده است. یعنی مادامی که بر محل سایتی که مطالب در آن ذخیره شده است کنترلی وجود نداشته باشد، نمی‌توان آن را کنترل کرد.

شیوه‌های پرداخت

مشتری می‌تواند پرداخت حساب خود را با مرکز ارایه‌کننده خدمات قماربازی به صورت نقل و انتقال الکترونیکی تنظیم کند. برای این کار، حداقل در کشورهایی که بانک‌ها مجاز به این

کار هستند، می‌توان از کارت اعتباری استفاده کرد. نتیجه این نوع نقل و انتقال این است که امکان انجام فعالیت قمار یا شرط‌بندی‌های غیرقانونی را فراهم می‌کند. حتی در جایی که بانک‌ها مجاز به این نوع عملیات نباشند بانک پرداخت‌کننده ممکن است ضرورتاً جزئیات کافی از پرداخت‌کننده نداشته باشد تا تشخیص دهد این مورد از نوع عملیات قماربازی است یا نه. گذشته از این، شیوه‌های پرداخت متعدد است و راه‌گریز از کنترل زیاد. شیوه‌های پرداخت در امریکا موارد زیر را شامل می‌شود:

۱- چک کارت‌ها (ویزا و مسترکارت): در این شیوه پول به‌طور مستقیم از کارت کسر می‌شود و به حساب بستانکار ریخته می‌شود. بعضی از انواع این کارت‌ها که در موارد آن لاین (برخط) استفاده می‌شود، نیازمند شماره شناسایی شخصی نیست.

۲- کارت‌های خصوصی: این‌ها شبیه چک کارت‌های بالاست، فقط شرکت‌های خصوصی آن‌ها را صادر می‌کنند، نه اتحادیه کارت‌های اعتباری.

۳- پرداخت آن لاین (برخط): شرکت‌هایی وجود دارند که برای مواردی مثل مزایده و حراجی‌های آن لاین یا خریدهای آن لاین به صورت الکترونیکی پول ارسال و دریافت می‌کنند.

۴- انتقال تلگرافی: بعضی سایت‌ها این شیوه را ترویج می‌کنند. در این شیوه مشتریان می‌توانند به‌طور مستقیم به یک حساب بانکی و به صورت تلگرافی پول واریز کنند.

۵- پرداخت نقدی الکترونیکی^۱: این شیوه بازنمای دیجیتالی پول واقعی است که می‌توان آن را در حافظه^۲ کامپیوتر، کارت هوشمند یا ابزارهای دیگر واجد حافظه (مثل تلفن همراه) یا در یک حساب سپرده آن لاین قرار داد. مصرف‌کننده موجودی الکترونیکی^۳ را از شرکت مجاز می‌خرد. سپس می‌تواند آن را برای انتقال به کسانی که از سیستم‌های الکترونیکی سازگار با آن استفاده می‌کنند، به کار گیرد. گاهی این کار نیازمند توسل به بانک یا میانجی دیگری نیست. وقتی موجودی الکترونیکی مصرف می‌شود، به حساب موجودی الکترونیکی فروشنده منتقل و سپس به حساب بانکی عادی وی منتقل می‌شود.

قماربازی اینترنتی و پول‌شویی

نکته مهم دیگر احتمال پول‌شویی در قماربازی اینترنتی است. پیش از هر چیز باید گفت که پول‌شویی در سه مرحله رخ می‌دهد: جایابی، لایه‌گذاری و ادغام. در مرحله جایابی منابع مالی ناشی از فعالیت غیرقانونی به ابزارهای مالی پولی منتقل می‌شود یا در مؤسسه‌ها و نهادهای مالی سپرده می‌شود. در مرحله لایه‌گذاری این منابع از طریق فعالیت‌های مختلف به مؤسسه‌ها یا حساب‌های دیگر برده می‌شود تا منشاء آن دانسته نشود. سرانجام، در مرحله ادغام از منابع برای کسب اموال و دارایی‌های مشروع یا سرمایه‌گذاری برای فعالیت‌های بعدی استفاده می‌شود. بعضی اعتقاد دارند که قماربازی اینترنتی به‌طور بالقوه می‌تواند وسیله مؤثری در مرحله به نسبت غیرشفاف لایه‌گذاری در فرایند پول‌شویی باشد. به اعتقاد آنان ویژگی‌های قماربازی اینترنتی شامل حجم، سرعت و دسترسی بین‌المللی به داد و ستدهای اینترنتی و مکان‌های برون مرزی سایت‌های قماربازی اینترنتی آن را مستعد پول‌شویی می‌کند. این ویژگی‌ها سطح گمنامی و ناشناسی را بالا می‌برد و موجب پیچیده شدن مسایل قضایی می‌شود. در این موارد قوانین یا سازوکارهای نظارتی وجود ندارد.

مرور چند مقاله مرتبط

رشد قماربازی اینترنتی

دیوس و اندلار در مقاله‌ای تحت عنوان قماربازی اینترنتی (Davis and Endlar 2001) رشد زیاد قماربازی اینترنتی را مطرح کرده‌اند. آنان می‌گویند: رشد سریع در استفاده از اینترنت در سال‌های اخیر بسیاری از فعالیت‌های مرتبط با اینترنت، از جمله افزایش استفاده از تجارت الکترونیک و انتقال پول، را سرعت زیادی بخشیده است. قماربازی اینترنتی نیز از این روند رشد دنباله روی کرده است. از زمانی که اولین کازینوی مجازی آن لاین، یعنی شرکت کازینو اینترنتی، در سال ۱۹۹۵ تأسیس شد، این صنعت رشد شگفت‌آوری داشته است. تخمین زده می‌شود که بیشتر از ۱۰۰۰ سایت مرتبط با کازینو اکنون وجود دارد. تخمین زده شده است که اکنون این صنعت بین ۱۰ تا ۱۰۰ میلیارد دلار درآمد داشته باشد. در مقام مقایسه، کل درآمد حاصله در

لاس وگاس در سال ۱۹۹۷ کمتر از ۵ میلیارد دلار تخمین زده شده است.

بسیاری از شرکت‌هایی که سایت‌های قماربازی اینترنتی را اداره می‌کنند این سایت‌ها را به صورت ماورا بحار^۱ تنظیم کرده‌اند تا از هر نوع کنترلی، مثل قانون تلگراف سال ۱۹۶۱ (امریکا)، خارج شوند. طبق این قانون استفاده از خطوط تلفن برای شرط‌بندی، در بسیاری از ایالت‌های امریکا، ممنوع است.

در عین حال، بیشتر گردانندگان این سایت‌ها آمادگی قبول ریسک جریمه را دارند. اقدام دادگستری علیه ۱۴ اپراتور در سال ۱۹۹۸ نمونه‌ای از این نوع ریسک است. روشن است، کنترل‌های قانونی در مورد قماربازی اینترنتی نیاز به تغییر دارد. ممکن است در ارایه چنین قانونی از کشورهای دیگر پیروی کرد.

قماربازی اینترنتی بعضی مشکلات را ممکن است به وجود آورد:

- نظارت و پیگیری معاملات را دشوار می‌کند.
- فعالیت جنایی مثل پول‌شویی را افزایش می‌دهد.
- احتمال بازی‌های کنترل شده یا تقلب را افزایش می‌دهد.
- ممکن است پول یا جایزه موارد برنده پرداخت نشود.

از نظر دیویس و اندلار در مورد قماربازی اینترنتی احتمال اعتیاد مضاعف وجود دارد. اگر تمیز میان فعالیت فراغت و قماربازی یا شرط‌بندی دشوار شود، این می‌تواند نتایج وخیمی برای استفاده‌کننده داشته باشد.

جرمی بارنز از شرکت تلکوم انگلیس در مقاله‌ای به اسم آینده اینترنت (Davis & Endlar, 2001) می‌گوید اقتصاد فضای مجازی می‌تواند بازارهای آزاد جدیدی ایجاد کند که با مدل‌های سیاسی موجود قابل پیش‌گیری نیست. در چنین فضایی منع قماربازی اینترنتی دشوار یا غیرممکن است. به خاطر حجم اطلاعات انتقال داده شده از نظر تکنولوژیک، امکان این‌که معین کنیم چه نوع اطلاعاتی انتقال یافته است، وجود ندارد. حتی اگر امکان داشته باشد، فرد مظنون همیشه می‌تواند پیام‌های خود را مخفی کند. تکنولوژی مخفی کردن اطلاعات به صورتی خواهد بود که

مقام‌های قانونی نمی‌توانند آن اطلاعات را آشکار کنند. از نظر دیویس و اندلار عجیب است که در کشوری که قماربازی اینترنتی مهم‌ترین تابو است، یعنی در ایالات متحده، بالاترین دسترسی به تکنولوژی‌های پیشرفته مخفی‌ساز (اطلاعات) وجود دارد.

اگر به قماربازی اینترنتی از این منظر نگاه کنیم، مشاهده می‌شود که اراده تغییر باید ضرورتاً در سطح بین‌المللی پیدا شود. به‌طور ساده، خیلی دشوار است که یک کشور استانداردهای خود را تحمیل کند. ذخیره اطلاعات صرفاً به‌خانه‌ای جریان پیدا می‌کند که کمترین استانداردها را دارد. تنها راه اجتناب از این مشکل برقراری استانداردهای بین‌المللی است که به صورت واحد به کار گرفته شود. اقدام‌های قانونی که تاکنون در امریکا صورت گرفته است، به قرار زیر است:

۱- تصویب قانون حمایت از ورزش‌های حرفه‌ای و آماتوری در ۱۹۹۲ که شرط‌بندی بر روی رویدادهای ورزشی را در ایالت منع می‌کند.

۲- تشکیل کمیسیون فدرال برای مطالعه قماربازی.

۳- تشکیل یک گروه جرایم کامپیوتری ملی در FBI در سال ۱۹۹۲.

۴- تشکیل یک گروه تحلیل و واکنش کامپیوتری در FBI.

۵- تصویب قانون منع قماربازی اینترنتی توسط سنا در سال ۱۹۹۲.

کنترل فنی غیرممکن نیست، ولی آسان هم نیست. به‌صورت نظری، دوره برای کنترل قمار اینترنتی وجود دارد. اولین راه مجازات‌های اقتصادی است. برای مثال، تصویب قانونی برای حمایت از طراحی انحصاری چیپ‌های نیمه هادی در بیشتر کشورهای غربی. دومین راه ثبت و ضبط اسامی در اینترنت است. سازمانی به نام «مرجع تعیین شماره‌های اینترنتی» این ایندکس (اسامی) را کنترل می‌کند و اگر در این فهرست مداخله شود و برای مثال آدرس‌های سایت‌های قماربازی برداشته شود، این آدرس‌ها در کل دنیا مفقود خواهد شد. امریکا این نوع کنترل را نمی‌پسندد و در عمل هیچگاه اجرا نشده است.

در حال حاضر یک سازمان داوطلبانه به اسم شرکت اینترنتی تعیین اسامی و شماره بر تعیین اسامی دومین‌ها از سال ۲۰۰۰ کنترل کامل دارد. اراده سیاسی در امریکا برای انجام کاری تکنولوژیک در مدیریت دولت احتمالاً وجود ندارد.

دلایل زیادی برای این که چرا جنایتکاران دوست دارند از قماربازی اینترنتی استفاده کنند، وجود دارد. یک دلیل مهم این است که از قماربازی آن لاین برای پول شویی استفاده شده است. از آن جا که پول الکترونیکی با چیپ‌های الکترونیکی مبادله می‌شود، فریبکاری در امر منشأ پولی که از راه نیمه قانونی به دست آمده است، آسان است. دلیل دیگر، فریبکاری مثل استفاده غیرمجاز از بانک یا کارت اعتباری با اسم قماربازی اینترنتی است. با عنایت به هزینه اندک و ماهیت جهانی تکنولوژی، یک اپراتور می‌تواند به اسم یک سایت قماربازی اینترنتی ظاهر شود و استفاده مالی کند. سپس، این اپراتور، اگر نه در چند روز حداقل در چند هفته، می‌تواند تحت نام دیگری برپا گردد و به کار مشغول شود.

شماری اقدام‌های بازدارنده وجود دارد که با آنها می‌توان فعالیت جنایی ناشی از قماربازی اینترنتی را کاهش داد. علاوه بر راه‌حل‌های فنی و حقوقی که پیش از این ذکر شد، راه دیگر تشخیص و هدف قرار دادن گروه‌های معین در کنترل یا منع قماربازی اینترنتی است. گروه‌های هدف را می‌توان به شرح زیر معرفی کرد:

۱- اپراتورهای سایت‌های قماربازی اینترنتی.

۲- تهیه‌کنندگان خدمات اینترنتی.

۳- تهیه‌کنندگان ایندکس‌های کامپیوتری.

۴- سایت‌هایی که برای سایت‌های قماربازی اینترنتی تبلیغات می‌پذیرند.

۵- تهیه‌کنندگان خدمات داد و ستدهای مالی.

۶- کاربران یا استفاده‌کنندگان از سایت‌های قماربازی اینترنتی.

ماهیت نوآورانه و جهانی اینترنت، منافع مالی که برای گردانندگان سایت‌های قماربازی اینترنتی دارد، و راحتی کاری که این سایت‌ها برای بازیکنان فراهم می‌آورند، از میان بردن این پدیده را دشوار می‌سازد؛ و موجب می‌شود بیشتر راه‌حل‌های فنی یا حقوقی برای نابودی آن دنبال شود. بنابراین نه تنها سایت‌ها باید قاعده‌مند شوند بلکه باید بدانند که باید قاعده‌مند شوند. در صورتی که نتوان با سازوکارهای حقوقی و فنی مذکور و درون‌کشوری با این جرایم مقابله کرد ناچار، یک خط‌مشی فراملی و بین‌المللی ضرورت پیدا می‌کند.

پیچیدگی تکنولوژیک و میل به قماربازی

کریستوفرسون و ودرلی (۲۰۰۱) نیز ضمن اشاره به رشد شتابان قماربازی اینترنتی و نتایج منفی آن، به ویژه بر رابطه پیچیدگی استفاده از تکنولوژی جدید و میل به قماربازی تأکید کرده‌اند. قماربازی در طول تاریخ از بازی‌های ساده شانسی (مثل تاس ریختن) تا بازی‌های پیچیده‌تر از نظر مهارت (مثل پوکر) تحول پیدا کرده است. قماربازی از نظر فراگیری و در دسترس قرار گرفتن قمارباز نیز تغییر کرده است. برای مثال در امریکا تعداد ایالت‌هایی که نوعی از قمار را قانونی کرده‌اند در طول ۲۰ سال از ۲ ایالت به ۴۸ ایالت رسیده است. افزایش فرصت قماربازی به طور بالقوه منجر به افزایش قماربازی آسیب شناختی می‌شود. شواهد اخیر نشان می‌دهد که شیوع نرخ قماربازی مساله‌دار در جمعیت بزرگسالان بین ۱ تا ۳ درصد است.

نه تنها قماربازی سنتی قانونی (قرعه کشی، بازی‌های کازینویی و غیره) رشد یافته است، بلکه قماربازی اینترنتی هم شتاب پیدا کرده است. به تخمین‌گریفت (به نقل از کریستوفرسون و ودرلی) صنعت کازینو اینترنتی می‌تواند بزودی به ۱۰ میلیارد دلار برسد. گریفت در عین حال، هشدار می‌دهد که دسترسی به قمار اینترنتی می‌تواند آثار اجتماعی جدی و مهمی داشته باشند؛ مشکلاتی مثل قماربازی در سنین پایین، قماربازی در هنگام مستی، و قماربازی در محل کار را به دشواری می‌توان کنترل قانونی کرد. این مشکلات خود، به افزایش قماربازی آسیبی منجر می‌شود. علاوه بر این، تحقیقات نشان داده است که قماربازان اینترنتی بیشتر محتمل است که قماربازان مشکل آفرین باشند. در مورد رفتار قماربازی پژوهش تجربی اندک است و در مورد قماربازی اینترنتی بازهم کمتر است.

در مطالعه کریستوفرسون و ودرلی تلاش شده است به این پرسش پاسخ داده شود که آیا پیچیدگی بصری یک ماشین مورد استفاده در قمار، رفتار قماربازی شرکت‌کنندگان را تغییر می‌دهد یا خیر. فرض آن دو این بوده است که بین تعداد سمبل‌هایی که روی حلقه‌های چرخان^۱ مشاهده می‌شود و تعداد آزمایشی (تعداد دفعه‌ای که شخص مایل است فعالیت انجام دهد) که افراد مایل هستند انجام دهند، رابطه معکوس وجود دارد. به عبارت دیگر، بین پیچیدگی بصری

و امید به برنده شدن رابطه معکوس وجود دارد. برعکس، بین امید به برنده شدن و تعداد آزمایشی که افراد انجام می‌دهند، رابطه وجود دارد. نتیجه تحقیق این فرضیه را ثابت نکرد، یعنی پیچیدگی بر تعداد بازی اثر نگذاشت.

قماربازی بیمارگونه

لا د و پتری (۲۰۰۲) در مقاله‌ای تحت عنوان قماربازی از هم‌گیسخته در میان بیماران، قماربازی بیمارگونه را مورد توجه قرار داده‌اند. نویسندگان این مقاله رفتارهای قماربازی، از جمله قماربازی اینترنتی، را در میان بیمارانی که خواهان خدمات پزشکی یا دندان‌پزشکی مجانی بودند، ارزیابی کردند. آن دو ۳۸۹ بیمار را در کلینیک بهداشتی یک دانشگاه مورد مصاحبه قرار دادند. تمام پاسخگویان گفتند در زندگی خود قماربازی داشته‌اند. از میان پاسخگویان ۷۰٪ در دو ماه گذشته قماربازی کرده بودند. شایع‌ترین اشکال قماربازی شرکت در لاتاری، استفاده از ماشین سکه خور و خرید بلیط‌های بخت آزمایی است که برای پیدا کردن اینکه شخص برنده است یا خیر باید قسمت مشخص شده‌ای از بلیط را خراش داد تا شماره یا نوشته ظاهر شود. از میان پاسخگویان ۸ درصد گفتند تجربه قماربازی اینترنتی داشته‌اند. طبق نتایج این تحقیق، قماربازان اینترنتی در مقایسه با قماربازان غیراینترنتی از نظر سنی جوان‌تر و از نظر نژادی بیشتر غیرسفیدپوست بودند. این مطالعه حاکی از این است که کسانی که قماربازی اینترنتی انجام می‌دهند بیشتر احتمال دارد که قمار در مورد آنان به صورت یک مشکل وجود داشته باشد.

قماربازی اینترنتی و ناکارایی سازمانی

یکی از مشکلات مهمی که اینترنت ممکن است به وجود آورد، کم‌کاری و سوءاستفاده از آن در هنگام کار است. برای این موضوع در بعضی منابع اصطلاح سایبر سلکینگ به کار رفته است. میلز و همکاران در مقاله‌ای تحت عنوان کم‌کاری فضای مجازی یا سایبر سلکینگ^۱ تأثیر استفاده

از اینترنت به طور کلی، و از جمله قماربازی اینترنتی، بر کم‌کاری و کاهش بازدهی در محیط کار را مطرح کرده‌اند.

این واژه توصیف‌کننده استفاده کارمندان از اینترنت برای مقاصد شخصی و غیرکاری در زمان کار است. این نوع استفاده‌ها شامل بازی و قمار، کار پیدا کردن، تماشای شو و نمایش‌های زنده، فعالیت‌های بازار بورس به صورت آن لاین، ارسال نامه‌های شخصی الکترونیکی، پیدا کردن سایت‌های پورنوگرافیک و تماشای آنها، خرید، و پیگیری تفریحی اخبار، رویدادهای ورزشی و اطلاعات آب و هوا است. در این نوع فعالیت‌ها از منابع شرکت استفاده می‌شود و نتیجه آن کاهش بازدهی و تولید شرکت است.

وضعیت حقوقی قماربازی اینترنتی در چند کشور

امریکا

طبق گزارشی که اداره کل حسابرسی امریکا (GAO) برای کنگره امریکا تهیه کرده است، قماربازی اینترنتی صنعتی در حال رشد است. از نیمه دهه ۱۹۹۰ عاملان قماربازی اینترنتی تقریباً ۱۸۰۰ وب سایت بازی‌های کامپیوتری در خارج امریکا تاسیس کرده‌اند و درآمد ناشی از این صنعت در سال ۲۰۰۳ به میزان ۵ میلیارد دلار تخمین زده شده است. در سال ۱۹۹۶ کمیسیون ملی مطالعه تاثیر قماربازی در کنگره تشکیل شد تا اثرهای اجتماعی و اقتصادی قمار از جمله قمار اینترنتی را با انجام مطالعه‌ای جامع از جهت مستندات و مواد قانونی و اطلاعات میدانی بررسی کند. این کمیسیون در گزارش ۱۹۹۹ خود توصیه کرد:

- ۱- دولت فدرال هر نوع قماربازی اینترنتی را که پیش از آن مجوز نداشته باشد، ممنوع کند و دولت‌های خارجی را تشویق کند از سازمان‌های قماربازی اینترنتی حمایت نکنند.
 - ۲- کنگره قانونی را تصویب کند که وصول وجه یا تأیید نقل و انتقال سندی پول و قبول بستانکاری کارت‌های اعتباری در موارد قماربازی اینترنتی را ممنوع کند.
- نکته‌های اقتصادی مطرح شده درباره قماربازی اینترنتی که در این گزارش گنجانده شده است، قماربازی اینترنتی در سنین پایین، قماربازی آسیب‌آور، فقدان حمایت از مصرف‌کننده و

سوءاستفاده جنایی است. در واکنش به این نگرانی‌ها لوائح متعددی به کنگره تقدیم شده است تا از قماربازی اینترنتی جلوگیری شود.

به‌طور مشخص اهداف این کمیسیون این بوده است که:

- ۱- چارچوب قانونی برای فعالیت‌های قماربازی اینترنتی را، در وهله اول در امریکا و در ثانی در بعضی از کشورهای خارجی، مورد بررسی قرار دهد.
- ۲- توصیف ماهیت و قلمرو خط‌مشی‌ها و شیوه‌هایی که صنعت کارت اعتباری به اجرا گذاشته است تا استفاده از کارت‌های اعتباری به عنوان شکلی از پرداخت در قماربازی اینترنتی را محدود کند.

۳- کسب نظرات در مورد امکان پول‌شویی در قماربازی اینترنتی.

این کمیسیون در سپتامبر ۲۰۰۲ یک گزارش موقت و سپس در دسامبر ۲۰۰۲ گزارش نهایی خود را که دربرگیرنده اطلاعات بیشتری در مورد سایت‌های قضایی بعضی کشورهای خارجی، قوانین حاکم بر اسب‌دوانی، خط‌مشی‌ها و شیوه‌های بانک‌های صادرکننده کارت اعتباری مستقر در امریکا، و سایر مکانیزم‌های پرداخت بود، منتشر نمود. به‌طور خلاصه نتایج گزارش این کمیسیون حاکی از این است که:

قماربازی اینترنتی اصولاً یک فعالیت بدون مرز است که چالش‌های حقوقی و نظارت و اجرای قانون را پیش می‌کشد. چارچوب قانونی برای تدوین قوانین در این مورد در امریکا و در کشورهای دیگر پیچیده است. قانون امریکا که در مورد قماربازی اینترنتی به کار می‌رود قوانین ایالتی و فدرالی هر دو را دربرمی‌گیرد. در کل قماربازی در سطح ایالت قاعده‌مند شده است به‌طوری که هر ایالت تعیین می‌کند که آیا افراد در داخل آن ایالت می‌توانند قماربازی کنند و آیا مراکز بازی‌های قمار می‌توانند به‌طور قانونی فعالیت داشته باشند یا خیر. پنج ایالت ایلی نویز، لوئیزیانا، نوادا، اورگون و داکوتای جنوبی قوانینی را به تصویب رسانده‌اند که جنبه‌های خاصی از قماربازی را ممنوع می‌سازد ولی در سایر ایالت‌ها قوانینی که بعضی از انواع قماربازی را در کل غیرمجاز می‌داند در مورد قماربازی اینترنتی نیز به کار می‌رود.

قوانین ایالتی تفاوت دارند و قانون فدرال در پی ایجاد این اطمینان است که قانون بین ایالتی

و قانون تجارت خارجی هیچ یک مجالی برای دور زدن قوانین ایالتی نشوند. در حال حاضر قانون تلگراف قانون اصلی فدرالی است که برای تعقیب فعالیت‌های قماربازی اینترنتی فراتر از مرزهای ایالتی به کار گرفته شده است.

در سطح بین‌الملل طبق یک بررسی، قماربازی اینترنتی در بیش از ۵۰ کشور و رژیم حقوقی، و بیشتر در اروپا، کشورهای مدیترانه، و حوزه استرالیا و اقیانوس آرام قانونی شده است. تعداد کمی از کشورها و رژیم‌های حقوقی آن را ممنوع ساخته‌اند ولی تعداد دقیق آن را نمی‌توان تعیین کرد.

بسیاری از مراکز مهم دخیل در صدور کارت اعتباری کوشیده‌اند استفاده از کارت اعتباری برای پرداخت در قماربازی اینترنتی را مسدود کنند ولی در این کار با دشواری‌هایی مواجه شده‌اند. شرکت‌های کارت اعتباری یا خدمات کامل که خودشان کارت را صادر می‌کنند و به تجار اجازه می‌دهند کارت‌ها را بپذیرند سیاست‌هایی را به اجرا گذاشته‌اند که مانع از این می‌شود که مشتریان از کارت خود برای پرداخت در بده و بستان‌های قماربازی اینترنتی استفاده کنند و به سایت‌های قماربازی اینترنتی جواز نمی‌دهند.

اتحادیه‌های کارت‌های اعتباری مثل ویزا^۱ و یا مسترکارت^۲ روش دیگری دارند. آنها سیستم رمزگذاری داد و ستدی دارند که با هدایت آنها، اعضای اتحادیه می‌توانند مانع داد و ستدهایی بشوند که قماربازی اینترنتی بر آنها تطبیق می‌کند. بسیاری از بانک‌های مهم صادرکننده که اعضا این اتحادیه‌ها هستند، این نوع داد و ستدها را مسدود می‌کنند، زیرا نسبت به وضعیت حقوقی مبهم قماربازی اینترنتی و سطح ریسک بالای این فعالیت حساسیت و نگرانی دارند.

با وجود این، سایت‌های قماربازی اینترنتی این اقدامات را از طریق تغییر ظاهری نوع فعالیت و پوشاندن ماهیت داد و ستدهای خود و گمراه کردن بانک‌های صادرکننده کارت‌های پرداخت مختل کرده‌اند. علاوه بر این، بعضی اعضای اتحادیه (عمدتاً آنانی که در حوزه‌های قضایی خارجی که در آنها قماربازی اینترنتی ممکن است قانونی باشد) سایت‌های قماربازی را به عنوان طرف تجاری حساب می‌کنند. از این گذشته دارندگان کارت می‌توانند با استفاده از شیوه

پرداخت آن لاین برای فعالیت‌های قماربازی تلاش برای محدود کردن استفاده‌ها از کارت اعتباری برای قماربازی اینترنتی را خنثی و بر آن غلبه کنند. با وجود چنین وسایلی بانک‌های صادرکننده کارت اعتباری نمی‌توانند ماهیت فعالیت را که پول برای آن هزینه شده است، تعیین کنند.

علی‌رغم این چالش‌ها، تلاش‌های صنعت کارت اعتباری برای محدود کردن استفاده از کارت‌های اعتباری برای قماربازی اینترنتی، مطابق پژوهش انجام گرفته از سوی تحلیل‌گران، می‌تواند رشد پیش‌بینی شده صنعت قماربازی اینترنتی را از ۴۳ درصد در سال ۲۰۰۳ به ۲۰ درصد کاهش دهد و درآمدهای کلی این صنعت را از ۵ میلیارد دلار پیش‌بینی شده به تقریباً ۴/۲ میلیارد دلار کاهش دهد. در هر حال از آنجایی که بانک‌ها بیشتر به محدود کردن استفاده از کارت‌های اعتباری برای بازی‌های اینترنتی روی می‌آورند، انتظار می‌رود سایت‌های قماربازی اینترنتی بر شکل‌های جدیدتر پرداخت مثل e-cash تأکید کنند که می‌تواند سرانجام جایگزین کارت‌های اعتباری شود.

در مورد سهولت پول‌شویی در قماربازی اینترنتی نظرات متناقض است. طبق گزارش اداره کل حسابرسی مقامات پلیس و دادگاه اعتقاد دارند که قماربازی اینترنتی به‌طور بالقوه می‌تواند وسیله قدرتمندی برای اقدامات جنایی پول‌شویی در مرحله نسبتاً غیرشفاف لایه‌گذاری در فرایند پول‌شویی باشد. به اعتقاد آنان ویژگی‌های قماربازی اینترنتی شامل حجم، سرعت و دسترسی بین‌المللی به داد و ستدهای اینترنتی و مکان‌های برون مرزی سایت‌های قماربازی اینترنتی آن را مستعد پول‌شویی می‌کند. این ویژگی‌ها سطح گمنامی و ناشناسی را بالا می‌برد و موجب پیچیده شدن مسایل قضایی می‌شود. در مورد چنین موارد و مسایل قضایی قوانین یا مکانیزم‌های نظارتی وجود ندارد. از سوی دیگر مقامات بانکی قماربازی اینترنتی را به‌طور خاص مستعد پول‌شویی نمی‌دانند به‌ویژه هنگامی که سوابق داد و ستدها در استفاده از کارت‌های اعتباری حفظ می‌شود و سطح محدودیت معاملاتی آنها در پرداخت نسبتاً پایین است. مقامات صنعت بازی‌های اینترنتی نیز معتقدند قماربازی اینترنتی بیشتر از انواع دیگر تجارت الکترونیک زمینه‌ساز پول‌شویی نیست و مسئولیت مراکز مالی ارایه‌کننده سیستم

پرداخت برای نظارت بر فعالیت مشکوک در این حوزه از مسئولیت صنعت بازی‌های اینترنتی بیشتر است.

انگلیس

قوانین انگلیس در مورد قماربازی متعدد است ولی قانون خاص قماربازی اینترنتی وجود ندارد. بنابراین، قماربازی اینترنتی بسته به اینکه با قوانین موجود سازگار باشد یا نباشد امکان‌پذیر است.

طی سالیان اخیر نشان داده شده است که قانون به‌طور غیرضروری پیچیده و خشک است و نتوانسته است با تغییرات تکنولوژیک و تغییر انتظارات عمومی همگام شود. در سال ۲۰۰۱ کمیته بررسی قماربازی در انگلستان (Budd) گزارشی منتشر کرد که حسب آن منع قماربازی اینترنتی هدف غیرواقعی توصیف شده است. در واکنش به این گزارش وزارت فرهنگ، رسانه‌ها و ورزش که مسئول تدوین قانون قماربازی است، مأمور شد طی یک جدول زمانی در فاصله ۲۰۰۳ و ۲۰۰۴ قانون جدیدی در خصوص قماربازی پیشنهاد نماید که موارد اینترنتی را هم پوشش دهد.

به این ترتیب، وزارت فرهنگ، رسانه‌ها و ورزش در حال بررسی و مرور قانون است و هدفش توسعه سیستمی قانونی است که عموم مردم اعتماد کاملی به آن داشته باشند. قانون جدید سه هدف اصلی دارد: اول اینکه قماربازی جرم محسوب نشود. دوم اینکه بازیکنان بدانند چه انتظاراتی دارند و مورد استثمار قرار نمی‌گیرند و سوم اینکه از کودکان و افراد آسیب‌پذیر حمایت می‌شود. از جهات بسیاری قانون انگلیس بسیار موفق بوده است و محیطی قانونی فراهم کرده است که در آن صنعت قماربازی انگلیس شهرتی جهانی پیدا کرده است. در سال ۲۰۰۱ گزارشی از سر آرن باد در این خصوص منتشر شد و واکنش دولت تحت عنوان شرط‌بندی سالم برای موفقیت در سال ۲۰۰۲ منتشر گردید. لایحه قماربازی تمام مقررات حاکم بر قماربازی را در انگلیس جدید می‌کند.

تغییرات پیشنهادی حمایت از مشتریان قماربازی را ارتقا می‌بخشد و به‌ویژه در پی این است

که کودکان و بازیکنان آسیب‌پذیر مورد استثمار قرار نگیرند. این لایحه اجازه تاسیس یک مرکز نظارت‌کننده جدید به اسم کمیسیون قماربازی را فراهم می‌کند که هیأت بازی برای انگلیس را که موجود است به دستگاه جدیدی با کارکردهایی بیشتر، انعطاف بیشتر و قدرت اجرایی بیشتر منتقل می‌کند. آخرین اطلاع از این لایحه این است که در ۷ آوریل ۲۰۰۴ کمیته مشترک در مورد پیش‌نویس لایحه قماربازی اولین گزارش خود را منتشر کرد. کمیته در دسامبر ۲۰۰۳ شواهد شفاهی و کتبی راجع به پیش‌نویس مذکور را مورد بررسی قرار داده بود. کمیته مشترک مرکب از اعضای مجلس عوام و مجلس لردها تحت ریاست جان گرین وی تشکیل شده است. در ۱۴ ژوئن ۲۰۰۴ دولت واکنش خود نسبت به اولین گزارش کمیته مشترک در مورد پیش‌نویس لایحه قماربازی را منتشر کرد. دولت ۱۲۱ توصیه از مجموع ۱۳۹ توصیه کمیته مشترک را می‌پذیرد. یک ارزیابی تأثیر حقوقی از این پیش‌نویس منتشر شده و ارزیابی کامل‌تر هنگام تقدیم لایحه به پارلمان منتشر خواهد شد. در حال حاضر، دولت مشغول بازبینی لایحه است تا در اولین فرصت ممکن برای تقدیم به پارلمان آماده کند و در این بازبینی به مشورت با طرف‌های ذی‌نفع ادامه می‌دهد. بندهای مهمی که در این لایحه مشاهده می‌شود، به قرار زیر است:

- ۱- محدودیت ارایه وجوهات و مشوق‌هایی که اپراتورهای قماربازی عرضه می‌کنند.
- ۲- ممنوعیت استفاده از کارت‌های اعتباری در ارتباط با قماربازی.
- ۳- قدرت کمیسیون قماربازی برای باطل ساختن شرط‌بندی‌های غیرمنصفانه.
- ۴- ممانعت از تقلب.

در این لایحه از قماربازی اینترنتی تحت عنوان قماربازی از راه دور^۱ اسم برده شده و چنین تعریف شده است: قماری که در آن اشخاص با استفاده از ارتباط راه دور شرکت می‌کنند و منظور از ارتباط راه دور ارتباطی است که با استفاده از اینترنت، تلفن، تلویزیون، رادیو و یا هر نوع تکنولوژی الکترونیکی برای تسهیل ارتباط صورت می‌گیرد.

همچنین، در مورد پروانه دایر کردن قماربازی از راه دور در لایحه پیش‌بینی شده است که تجهیزات قماربازی اینترنتی که در این صورت مورد استفاده قرار می‌گیرد، باید در انگلیس قرار

داشته باشد و کمیسیون قماربازی می‌تواند برای نظام تولید نتایج در بازی مجازی، مسابقه مجازی یا هر نوع رویداد در فضای مجازی مورد استفاده در جریان قماربازی از راه دور و یا هر جنبه دیگر فرایند قماربازی از راه دور معیارهایی بگذارد.

فرانسه

به تازگی بخت آزمایی ملی فرانسه پیشنهادی برای بخت آزمایی‌هایی قابل دسترسی را در اینترنت به‌طور قانونی مطرح کرد و اولین گروه فرانسوی کازینوها در حال راه‌اندازی سایت کازینو است که قانونی بودن آن مورد سؤال است. در این زمینه، یکی از سناتورها در کمیسیون مالی مجلس درخواست مداخله سریع نمود که قانونی کردن و پروانه دادن به چنین بازی‌هایی در اینترنت مشروط به شرایط خاص گردد.

سابقه تاسیس کازینو در فرانسه در شکل فیزیکی آن این است که ابتدا بعضی نواحی مجزا و محصور مثل سواحل تفریحی که بازی‌های خاصی قابل انجام باشد، اجازه دایر کردن کازینو پیدا کردند. این اجازه سپس در سال ۱۹۸۸ به شهرهایی با جمعیت بین ۵۰۰ هزار نفر، مشروط به این‌که در فهرست شهرهای تاریخی باشند و بیش از ۴۰٪ کارکرد کازینوها به صورت منظم و مداوم در سالن معین صورت بگیرد، داده شد. آیا چنین سابقه قانونی قابل تعمیم به کازینوهای اینترنتی خواهد بود؟ در واقع کازینوهای اینترنتی ادامه همان کازینوی واقعی است، مگر این‌که طبیعت فعالیت‌هایی که در کازینو به شکل سایبر عرضه می‌شود، متفاوت باشد. در واقع، قماربازی آن‌لاین قابل قیاس با مقوله ماشین سکه خور^۱ است. فقط می‌ماند شیوه پرداخت که می‌بایستی به شکل کارتی دارای واحدهای پولی الکترونیکی باشد.

استرالیا

در سال ۲۰۰۱ قانون قمار^۲ تصویب شد که طبق آن از این‌که اداره‌کنندگان مراکز قماربازی، خدمات قماربازی اینترنتی به ساکنان استرالیا عرضه کنند، جلوگیری می‌شود. این قانون موارد

کازینویی و بازی‌های تعاملی در اینترنت را پوشش می‌دهد. اما، شرط‌بندی‌های ورزشی و لاتاری‌ها را که در قوانین موجود ایالتی مجاز است، دربر نمی‌گیرد. جریمه نقض این قانون ۲۲۰۰۰۰ دلار برای افراد به ازای یک روز و ۱/۱ میلیون دلار برای یک روز در مورد شرکت‌هاست.

کانادا

قانون جزایی کانادا قمار و فعالیت‌های قماربازی در داخل کانادا را غیرقانونی می‌داند؛ مگر، مواردی که در قانون استثنا شده است. موارد استثنا لاتاری یا قرعه‌کشی، خرید یا بازدید از نمایشگاه‌ها، بعضی موارد مربوط به اسب‌دوانی و بعضی موارد لاتاری که در کشتی‌های بین‌المللی انجام می‌شود، است. دیگر این‌که، هر ایالت می‌تواند لاتاری کامپیوتری را به ساکنان همان ایالت عرضه کند و در این صورت باید معلوم کند که ساکنان ایالت‌های دیگر نمی‌توانند در آن شرکت کنند، مگر با قراردادی که بین آنها وجود دارد. در یک مورد، دادگاهی بلیط لاتاری اینترنتی یک سایت را مجاز ندانست؛ زیرا، مطابق قانون جزایی نبود. این قانون می‌گوید عرضه لاتاری ایالتی باشد، ولی لاتاری اینترنتی عرضه به بازار جهانی است. دیگر اینکه لاتاری مذکور مربوط به یک سازمان خیریه بود نه تحت اداره ایالت. به تصریح قانون، فقط هر یک از ایالات می‌توانند این نوع بلیط لاتاری را عرضه کنند.

ایران

تحولاتی که به تازگی در ایران مشاهده می‌شود و به‌طور غیرمستقیم به موضوع قمار الکترونیکی ارتباط پیدا می‌کند، یکی لایحه مبارزه با پول‌شویی و دیگری لایحه جرایم کامپیوتری است. اولی در تاریخ ۱۳۸۱/۶/۲۷ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و شورای نگهبان به آن ایراداتی گرفته است و دومی در مرحله رای به مجلس است. با این‌که این تحولات تازه است، ولی اصل و ماهیت عمل تطهیر پول و درآمدی که منشأ غیرقانونی دارد، یا از لحاظ اجتماعی ناپسند شمرده می‌شود، موضوع چندان تازه‌ای نیست.

معاون اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی در مصاحبه‌ای (برنامه، ش ۲۳، شنبه ۱۴ تیرماه ۱۳۸۲) گفته است «شاید بتوان سابقه پول‌شویی را به ۲۰۰ سال پیش رساند، اما نگاه مجرمانه به آن جدید است و بعد از سال ۱۹۹۸ که موضوع در کنوانسیون وین مورد بحث قرار گرفت تعدادی از کشورها عضو این کنوانسیون شدند و تعداد دیگری هم داخل همان چارچوب برای خودشان قوانینی تصویب کردند. ایران هم یکی از این کشورهاست».

همان‌طور که در این مصاحبه گفته شده است، اصل موضوع تازگی ندارد. حتی در احکام فقهی هم چیزی نزدیک به این موضوع دیده می‌شود که در رساله‌های علمیه به آن «مال حلال مخلوط به حرام» گفته می‌شود. بیشتر موارد این موضوع ناظر به مصادیقی است که شخص به صورت غیر عمدی مال حلالی را با حرام مخلوط کند؛ ولی، یکی از مصادیق آن نیز مخلوط کردن مال حلال با مال حرام به صورت عمدی و به قصد اکتفا کردن به خمس است. در چنین حالتی مطابق یکی از فتاوی (آیت‌... بهجت) بنا بر احتیاط واجب شخص باید آن قدر صدقه بدهد که یقین کند ذمه او بری شده است.

همچنین در احکام فقهی در بحث خرید و فروش، از موارد معامله‌های باطل، خرید و فروش مال غصبی تعریف شده است و در یکی از مسایل این عنوان چنین آمده است: «خریدن چیزی که از قمار یا دزدی یا از معامله باطل تهیه شده، باطل و تصرف در آن حرام است و اگر کسی آن را بخرد باید به صاحب اصلی‌اش برگرداند» (رساله توضیح المسائل آیت‌... بهجت، مسأله ۱۶۲۷: ۳۱۸).

در هر حال، چنین مواردی بیشتر جنبه فردی دارد و نحوه تشخیص و رفع مشکل ناشی از آن بر عهده خود شخص موضوع بحث و میزان التزام و اعتقاد دینی وی گذاشته شده است. اما، آنچه در لایحه مبارزه با پول‌شویی و یا لایحه جرایم کامپیوتری گنجانده شده است، از جهت تعریف، تشخیص، و مقابله با پول‌شویی یا جرم اینترنتی، فراتر از سطح فردی است و در چارچوب روابط حقوقی مدون و دارای ضمانت اجرایی میان دولت و شهروندان و یا میان شهروندان به صورت افراد حقیقی یا حقوقی قرار می‌گیرد.

این دو لایحه، همان‌طور که پیش از این اشاره شد، ارتباط مستقیمی با موضوع قماربازی

ایتترنتی ندارند. دلیل آن هم این است که اصولاً موضوع قماربازی و شرط‌بندی در نظام حقوقی ما جایگاهی ندارد. در حال حاضر نیز غیر از نوعی کارت‌های قرعه که افراد آن را خریداری می‌کنند و با خراش دادن قسمتی از آن مشخص می‌کند آیا آن کارت برنده است و جایزه‌های نقدی به آن تعلق می‌گیرد یا خیر و غیر از جوایزی نقدی و غیرنقدی که برای بعضی محصولات تجاری مثل رب گوجه فرنگی یا دستمال کاغذی در نظر گرفته شده است، شیوه دیگری که بتوان اسم آن را قرعه‌کشی ملی گذاشت، یعنی مشابه چیزی که در بسیاری از کشورهای غربی دیده می‌شود، وجود ندارد. بانک‌های دولتی و خصوصی عموماً جوایزی نقدی و غیرنقدی و یا امتیازاتی از نوع تسهیلات بانکی برای حساب‌های پس‌انداز قرض‌الحسنه دارند که چنین مواردی نوعاً از مصادیق قرعه‌کشی معمول در کشورهای دیگر (لاتاری) به حساب نمی‌آید.

با این وجود، لایحه‌های مذکور به‌طور غیرمستقیم با موضوع قماربازی ایتترنتی ارتباط پیدا می‌کنند. این ارتباط هم از جهت خود موضوع اقدام به قماربازی و هم از جهت استفاده از آن برای پول‌شویی و به دلیل خصلت مرزناپذیری دسترسی و استفاده از ایتترنت است. درست است که شهروندان ایرانی در داخل مرزهای ملی براساس قانون به مکان و وسایل قماربازی دسترسی ندارند، و به فرض این‌که چنین مکان و وسایلی هم وجود داشته باشد در صورت اقدام و کشف مرتکب جرم شناخته می‌شوند و قابل تعقیب حقوقی محسوب می‌شوند، ولی از آنجا که به سایت‌های ایتترنتی قماربازی در کشورهای دیگر دسترسی دارند، احتمال استفاده از این سایت‌ها وجود دارد. به بیان دیگر، در صورتی که افراد کارت‌های اعتباری قابل قبول یا نوعی از روش پرداخت ایتترنتی قابل قبول را در اختیار داشته باشند، می‌توانند اقدام به قماربازی یا پول‌شویی کنند و در چنین صورتی موضوع، اگرچه به صورت غیرمستقیم و بدون این‌که قانون‌گذار پیش‌بینی کرده باشد، با لوائح مذکور ارتباط پیدا می‌کند. با این استدلال بهتر است دو لایحه مذکور و به‌ویژه مواردی که ممکن است یا قماربازی ایتترنتی ارتباط داشته باشند، را با دقت بیشتری مورد توجه قرار دهیم.

لایحه مبارزه با پول‌شویی طی مصوبه شماره ۲۷۱۴۹/۳۲۱۵۶ در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۶/۲۷ با قید یک فوریت به تصویب رسید. در مقدمه توجیهی این مصوبه آمده است: «با

عنایت به لزوم جلوگیری از تبدیل یا تغییر با نقل و انتقال یا پذیرش با تملک دارایی‌های با منشأ غیرقانونی و با نظر به آثار منفی فرایند پول‌شویی بر اقتصاد ملی از جمله تأثیر بر سیاست‌های توسعه، ایجاد ناپایداری در وضعیت اقتصادی و خروج سرمایه، همچنین با توجه به ضرورت نظارت مؤثر و کارآتر بر گردش پول و کالا، ارتقای سطح شفافیت و انضباط مالی در اقتصاد کشور و به منظور اتخاذ فرآیندی منسجم در مبارزه با جرم پول‌شویی و برای رفع مشکلات نیازها و خلأ قانونی مربوط، همچنین در راستای حمایت از هرگونه فعالیت اقتصادی سالم لایحه مبارزه با پول‌شویی طی تشریفات قانونی تقدیم می‌شود.

بعضی مواد این لایحه به شرح زیر است:

ماده ۱- جرم پول‌شویی عبارت است از هرگونه تبدیل یا تغییر یا نقل و انتقال یا پذیرش یا تملک دارایی با منشأ غیرقانونی، به‌طور عمدی و با علم به آن برای قانونی جلوه دادن دارایی یاد شده. تبصره - دارایی با منشأ غیرقانونی: وجوه یا اموال یا منافع است که از طریق فعالیت‌های مجرمانه از قبیل ارتشاء، اختلاس، تبانی در معاملات دولتی، کلاهبرداری، فرار مالیاتی، قاچاق کالا و ارز، فحشاء، قمار، قاچاق مواد مخدر، ربا و سرقت کسب شده باشد.

ماده ۲- در مورد جرایم منشأ دارایی‌های یاد شده، مرتکب به مجازات مقرر در قوانین مربوط محکوم خواهد شد.

ماده ۳- اشخاصی که مرتکب جرم پول‌شویی می‌شوند (اعم از مباشر یا شریک)، علاوه بر ضبط دارایی با منشأ غیرقانونی (در صورت نبود اصل، به بهای آن) و منافع حاصل از آن، به جزای نقدی معادل یک چهارم ارزش دارایی مذکور محکوم می‌شوند.

ماده ۴- هر شخص که عالماً و عمدتاً برای کمک یا تسهیل جرم پول‌شویی مرتکب موارد ذیل شود، در حکم معاون جرم محسوب و به مجازات مربوط محکوم می‌شود:

الف - عدم ارائه اطلاعاتی که برحسب وظایف قانونی یا حرفه‌ای خود از دارایی‌ها موضوع تبصره (۱) کسب می‌کنند به مراجع صلاحیتدار قانونی.

ب - ارائه هرگونه اطلاعات غیرواقعی به مأموران دولتی یا سایر مراجع و اشخاص ذی صلاح قانونی.

پ - انجام اقدامات اداری مانند ثبت در ادارات ثبت اسناد و املاک، دفاتر اسناد رسمی و شهرداری‌ها و عملیات بانکی در بانک‌ها، مؤسسات مالی و اعتباری و صندوق‌های قرض‌الحسنه.

ت - افشای اطلاعات به دست آمده در جریان مبارزه با پول‌شویی توسط مأموران دولتی و سایر اشخاص مقرر در این ماده یا استفاده از آن به نفع خود یا دیگری توسط آنان.

ماده ۷- شورای مبارزه با پول‌شویی به ریاست معاون اول رئیس جمهور و عضویت وزیران امور اقتصادی و دارایی، بازرگانی، اطلاعات و دادگستری و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و دادستان کل کشور برای انجام وظایف زیر در چارچوب قوانین و مقررات تشکیل می‌شود:

الف - سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، هدایت و آرایه راهکارهای اجرایی لازم.

ب - اظهارنظر درباره آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون و لوایح مورد نیاز.

پ - انجام هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی.

ت - اتخاذ تدابیری برای مشارکت دادن بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی در مبارزه با پول‌شویی.

تبصره - وزیر امور اقتصادی و دارایی دبیر شورای مذکور است و دبیرخانه آن در وزارت امور اقتصادی و دارایی مستقر می‌شود.

ماده ۸- سازماندهی لازم برای نظارت، بازرسی، جلوگیری از امحای آثار و دلایل جرم پول‌شویی، طرح شکایت و رسیدگی مقدماتی، اجرای دقیق مفاد این قانون و سازوکارهای اداری لازم برای تحقق اهداف آن، با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران مشخص می‌شود.

ماده ۹- آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون، توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی و با اخذ نظر شورای مبارزه با جرم پول‌شویی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

با وجود این، نکته‌ای که به نظر می‌رسد مغفول مانده است، پول‌شویی الکترونیکی است. درست است که در ماده ۴ عبارت هرگونه تبدیل یا تغییر یا نقل و انتقال آمده است و می‌تواند شامل نوع الکترونیکی آن هم بشود، ولی از آن‌جا که این موضوع تصریح نشده است، جای

تفسیر را باقی می‌گذارد. به اضافه آن‌چه در ماده ۴ و ماده ۵ در خصوص چگونگی تشخیص و پیش‌بینی تضمین‌های لازم برای کسب اطلاعات و اسناد و مدارک به منظور اثبات جرم آمده است، بیشتر ناظر به شیوه‌های مرسوم و معمول انتقال پول‌های غیرقانونی و طی مسیر جایابی، لایه‌گذاری و امتزاج و تداخل با هدف مشروع ساختن پول‌های با منشأ غیرقانونی است. برای مثال، در بند (پ) ماده ۴ به انجام اقدامات اداری مانند ثبت در ادارات ثبت اسناد و املاک، دفاتر اسناد رسمی و شهرداری‌ها و عملیات بانکی در بانک‌ها، مؤسسه‌های مالی و اعتباری و صندوق‌های قرض‌الحسنه تصریح شده است، اما صحبتی از نقل و انتقال الکترونیکی پول نشده است.

توجه به پول‌شویی الکترونیکی به‌ویژه از این جهت مهم است که گاه از ایران «به چهارراه پول‌شویی» تعریف شده است. درست است که این تفسیر ممکن است از ناحیه امریکا و با اهداف سیاسی به کار برده شود (شیرکوند، ۱۳۸۳) ولی مغایرتی هم دیده نمی‌شود که با موضوع در قالب قانون به صورت شفاف و مشخص برخوردار شود؛ به صورتی که، هم با این نوع بهانه‌جویی‌ها مقابله شود و هم با عنایت به گسترش استفاده از اینترنت و کاربرد آن در تجارت الکترونیک از سوءاستفاده‌های احتمالی آن کاسته شود.

لایحه دیگری که مراحل آماده‌سازی برای آرایه به مجلس را طی می‌کند، لایحه جرایم کامپیوتری است. سرهنگ امید می‌دیرکل مبارزه با جرایم رایانه‌ای نیروی انتظامی در مصاحبه‌ای (همشهری، چهارشنبه ۲۴ تیرماه ۱۳۸۳) در خصوص فعالیت هکرها و قفل‌شکن‌های شبکه در کشور در مقایسه با کشورهای توسعه‌یافته و یا در حال توسعه اظهار می‌دارد: «با توجه به پایین بودن سطح فروش آن‌لاین، تجارت الکترونیکی، بانکداری الکترونیکی و سرویس‌دهی در کشورها در مقایسه با کشورهای توسعه‌یافته، مطمئناً فعالیت مجرمان اینترنتی هم در سطح پایینی است ولی با گسترش این تکنولوژی در کشور در آینده‌ای نزدیک شاهد افزایش فعالیت این مجرمان به صورت گسترده و مخرب در سطح کشور خواهیم بود». براساس گفته‌های وی «هم‌اکنون قضات دادگاه‌های عمومی تهران به پرونده مجرمان اینترنتی رسیدگی می‌کنند و تا به حال در برخورد با این مجرمان مشکل حقوقی وجود نداشته

است». وی در عین حال تصریح کرده است که لایحه جرایم کامپیوتری در مرحله آماده‌سازی برای ارایه به مجلس است.

براساس پیش‌نویس قانون مجازات جرایم رایانه‌ای که از سوی دبیرخانه شورای عالی توسعه قضایی تدوین شده است، اولین مجرمی که در قانون مجازات جرایم رایانه‌ای مطرح شده، دسترسی غیرمجاز و افشای اطلاعات سری با نقض تدابیر امنیتی و گذاشتن آن در اختیار عناصر بیگانه است که تا ۱۵ سال حبس به عنوان مجازات برای آن پیش‌بینی شده است.

دومین جرم، جعل رایانه‌ای است که تا ۷ سال حبس و جزای نقدی مجازات دارد. سومین جرم، ایجاد خسارت یا تغییر در برنامه‌های کامپیوتری است که مجازات تا ۲ سال حبس و جزای نقدی برایش پیش‌بینی شده است. چهارمین جرم، کلاهبرداری کامپیوتری است که تا ۷ سال حبس و جزای نقدی مجازات این عمل است. پنجمین جرم، ارایه، تولید یا انتشار محتویات مستهجن و انتشار اسرار خصوصی افراد و نشر اکاذیب و تغییر و تحریف اطلاعات و تصاویر اشخاص است که مجازات حبس و جزای نقدی قابل توجهی برای آن پیش‌بینی شده است.

چنان‌که دیده می‌شود، در این پیش‌نویس نیز به صورت صریح اشاره‌ای به قماربازی اینترنتی نشده است. البته، جرایمی مثل جعل رایانه‌ای، ایجاد خسارت یا تغییر در برنامه‌های کامپیوتری، کلاهبرداری کامپیوتری و تغییر و تحریف اطلاعات می‌تواند به صورتی با قماربازی اینترنتی مرتبط باشد، ولی چنین ارتباطی جای تفسیر زیادی باقی می‌گذارد.

نتیجه‌گیری

رشد سریع در استفاده از اینترنت در سال‌های اخیر بسیاری از فعالیت‌ها و مشکلات مرتبط با اینترنت از جمله پورنوگرافی، تبلیغات نژادپرستی، تبلیغات ضد‌مذهبی، امپریالیسم خبری و اطلاعاتی، تقلب و سوءاستفاده‌های مالی و تجاری، پول‌شویی، و افزایش استفاده از تجارت الکترونیک و انتقال پول را سرعت زیادی بخشیده است. قماربازی اینترنتی نیز روند رو به رشدی داشته است. قماربازی اینترنتی خود می‌تواند فعالیت جنایی مثل پول‌شویی و احتمال بازی‌های کنترل شده یا تقلب را افزایش دهد. علاوه بر این، قمار اینترنتی می‌تواند آثار اجتماعی

جدی و مهمی مثل قماربازی در سنین پایین، قماربازی در هنگام مستی، قماربازی در محل کار و کاهش بازدهی تولید داشته باشد.

ماهیت نوآورانه و جهانی اینترنت ایجاد بازارهای آزاد جدید ناشی از اقتصاد فضای مجازی، منافع مالی که برای گردانندگان سایت‌های قماربازی اینترنتی دارد، و راحتی کاری که این سایت‌ها برای بازیکنان فراهم می‌آورند، از میان بردن این پدیده را دشوار می‌سازد و ضرورت پیش‌بینی راه‌حل‌های فنی یا حقوقی برای مقابله با آن را مطرح می‌کنند. از آنجا که قماربازی اینترنتی اصولاً یک فعالیت بدون مرز است در صورتی که نتوان با مکانیزم‌های حقوقی و فنی درون کشوری با این مشکل مقابله کرد، حتی ممکن است یک خط‌مشی فراملی و بین‌المللی نیز ضرورت پیدا کند.

شهروندان ایرانی در داخل مرزهای ملی براساس منع قانون، دسترسی به مکان و وسایل قماربازی ندارند، و به فرض اینکه چنین مکان و وسایلی هم وجود داشته باشد در صورت اقدام و کشف مرتکب جرم شناخته می‌شوند و قابل تعقیب حقوقی محسوب می‌شوند؛ ولی، از آنجا که سایت‌های اینترنتی قماربازی در کشورهای دیگر ممکن است حتی با وجود مکانیزم فیلترگذاری قابل دسترسی باشند، بنابراین احتمال استفاده از این سایت‌ها وجود دارد. به بیان دیگر، در صورتی که افراد کارت‌های اعتباری قابل قبول یا نوعی از روش پرداخت اینترنتی قابل قبول را در اختیار داشته باشند، می‌توانند اقدام به قماربازی یا پول‌شویی کنند و در چنین صورتی علاوه بر سازوکارهای فنی که تاکنون به کار گرفته شده‌اند و تا حدودی بازدارنده‌اند، لازم است برای راه‌حل‌های حقوقی نیز اقدام کرد.

به نظر می‌رسد در لایحه پول‌شویی که در سال ۱۳۸۱ به تصویب مجلس رسیده و با ایراد شورای نگهبان مواجه شده است و در لایحه جرایم اینترنتی که در مرحله تهیه پیش‌نویس برای ارائه به مجلس است توجه کافی به قماربازی اینترنتی و پول‌شویی الکترونیکی با استفاده از قماربازی اینترنتی نشده است.

منابع

- آیتا... بهجت، محمدتقی (۱۳۸۱). رساله توضیح المسائل، قم: انتشارات شفق، چاپ سی و دوم.
- برتان، کارل و هزلتون، وینسنت (۱۳۷۸). نظریه‌های روابط عمومی، مترجم علیرضا دهقان، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات روابط عمومی.
- عراقچی، سیدعباس (۱۳۷۷). «ایترنت: عرصه‌ای جدید در تعامل فرهنگ‌ها»، در مجله سیاست خارجی، سال دوازدهم، ش ۲.
- هفته‌نامه برنامه، ش ۲۳، شنبه ۱۴ تیرماه ۱۳۸۲.
- روزنامه همشهری، چهارشنبه ۲۴ تیرماه ۱۳۸۳.
- Davis, Dai and Lewis D. Endlar (2001). Internet Gambling, in *Computer Fraud & Security*, Vol.2001, Issue.2, pp.9-11.
- Mills. Juline E. Bo Hu, Srikanth Beldona and Jan Clay (2001). "Cyberslacking. A Wired - Work Place liability Issue", in *The Cornett Hotel and Restaurant Administration Quarterly*, Vol.42, Issue.5, pp.34-47.
- Menais, Alexander and Marie Marcux, (2002). "Virtual Casinos at the Frontiers of The law", in *Computer law & Security Report*, Vol.18, Issue.6, pp.427-429.
- Christopherson, Kimberly M, and Jeffrey N. Weatherly (2004). "The Effect of Visual Complexity When Playing a Slot-machine Stimulation! The Rate of Computer Experience, Computer Anxiety and Optimism in Computers", in *Human Behavior*.
- Ladd, Grog T. and Nancy M Petry (2002), "Disordered Gambling Among University - Based Medical and Dental Patients. A Focus on Internet Gambling", in *Psychology of Addictive Behavior*, Vol.16, Issue.1, pp.76-79.